

שבע מצות בני נח

[סנהדרין נו/א] תנו רבנן שבע מצות נצטוו בני נח: דינין וברכת השם עבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים וגזל ואבר מן החי.

[מתוך מכתב מערכים]

1. **איסור לעבוד עבודה זרה** - האיסור לקיים פולחן אלילי.
2. **ברכת ה'** - האיסור להטיח דברי גידוף כלפי מעלה.
3. **שפיכות דמים** - האיסור לגרום למותו של אדם.
4. **גילוי עריות** - איסור קיום יחסי אישות עם האם, אשת האב, אשת איש, אחות מאם, משכב זכר ובהמה.
5. **גזל** - האיסור כולל כל צורה של גניבה, בין של ממון בין של נפשות.
6. **דינים** - בני נח חייבים להקים מערכת משפטית כדי לשפוט את אלו שאינם מצייתים לחובות המוטלות עליהם.
7. **אבר מן החי** - העיקרון השביעי שנוסף לנח עם צאתו מן התיבה, הוא האיסור לאכול חתיכות בשר שניטלו מן החי (בעודו חי). כפי שנאמר: **[בר' ט ה]** "אך בשר בנפשו לא תאכלו".

רמב"ם יד החזקה - הלכות מלכים פרק ט

(א) על ששה דברים נצטווה אדם הראשון (1) על ע"ז (2) ועל ברכת השם (3) ועל שפיכות דמים (4) ועל גילוי עריות (5) ועל הגזל (6) ועל הדינים. אע"פ שכולן הן קבלה בידינו ממשה רבינו והדעת נוטה להן - מכלל דברי תורה יראה שעל אלו נצטווה. הוסיף לנח (7) אבר מן החי שנאמר [בר' ט ד] "אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו". נמצאו שבע מצות וכן היה הדבר בכל העולם עד אברהם בא אברהם ונצטווה יתר על אלו במילה והוא התפלל שחרית ויצחק הפריש מעשר והוסיף תפלה אחרת לפנות היום ויעקב הוסיף גיד הנשה והתפלל ערבית ובמצרים נצטווה עמרם במצות יתירות עד שבא משה רבינו ונשלמה תורה על ידו. [השגת הראב"ד - וכן היה הדבר בכל העולם וכו' והוסיף תפלה לפנות היום א"א כן היה ראוי לומר והוא התפלל שחרית והפריש מעשר (ויצחק הוסיף תפלה אחרת) עכ"ל].

(ב) בן נח שעבד ע"ז הרי זה חייב והוא שיעבוד כדרכה וכל ע"ז שבית דין של ישראל ממיתין עליה בן נח נהרג עליה וכל שאין בית דין של ישראל ממיתין עליה אין בן נח נהרג עליה ואע"פ שאינו נהרג אסור בכל ואין מניחין אותו להקים מצבה ולא ליטע אשרה ולא לעשות צורות וכיוצא בהן לנוי.

(ג) בן נח שבירך את השם בין שבירך בשם המיוחד בין שבירך בכינוי בכל לשון חייב. מה שאין כן בישראל.

(ד) בן נח שהרג נפש אפילו עובר במעי אמו נהרג עליו וכן אם הרג טריפה או שכפתו ונתנו לפי ארי או שהניחו ברעב עד שמת הואיל והמית מכל מקום נהרג וכן אם הרג רודף שיכול להצילו באחד מאיבריו נהרג עליו מה שאין כן בישראל. [השגת הראב"ד - וכן אם הרג רודף וכו' א"א קשיא ליה אבנר עכ"ל].

(ה) שש עריות אסורות על בני נח (1) האם (2) ואשת האב (3) ואשת איש (4) ואחותו מאמו (5) וזכור (6) ובהמה, שנאמר [בר' ב כד] "על כן יעזוב איש את אביו זו אשת אביו ואת אמו" כמשמעה "ודבק באשתו" ולא באשת חבירו באשתו ולא בזכור "והיו לבשר אחד" להוציא בהמה חיה ועוף שאין הוא והם בשר אחד ונאמר [בר' כ יב] "אחותי בת אבי היא אך לא בת אמי ותהי לי לאשה".

(ו) בן נח חייב על מפותת אביו ואנוסת אביו הרי היא אמו מכל מקום וחייב על אשת אביו אפילו לאחר מיתת אביו וחייב על הזכור בין קטן בין גדול ועל הבהמה בין קטנה בין גדולה והוא נהרג לבדו ואין הורגין את הבהמה שלא נצטוו בהריגת בהמה אלא ישראל.

(ז) אין בן נח חייב על אשת חבירו עד שיבא עליה כדרכה אחר שנבעלה לבעלה אבל מאורסה או שנכנסה לחופה ולא נבעלה אין חייבין עליה שנאמר [בר' כ ג] "והיא בעולת בעל" במה דברים אמורים? בבן נח שבא על בת נח אבל עכו"ם הבא על הישראלית בין כדרכה בין שלא כדרכה חייב ואם היתה נערה מאורסה נסקל עליה כדיני ישראל בא עליה אחר שנכנסה לחופה ולא נבעלה הרי זה בחנק כדיני ישראל אבל אם בא על אשת ישראל אחר שנבעלה הרי זה כמי שבא על אשת עכו"ם חבירו ויהרג בסייף.

(ח) בן נח שייחד שפחה לעבדו ובא עליה הרי זה נהרג עליה משום אשת חבירו ואינו חייב עליה עד שיפשט הדבר ואמרו לה העם זו דבית עבד פלוני ומאימתי תחזור להתירה משיפרישנה מעבדו ויפרע ראשה בשוק ומאימתי תהיה אשת חבירו כגרושה שלנו משיוציאנה מביתו וישלחנה לעצמה או משתצא היא מתחת רשותו ותלך לה שאין להם גירושין בכתב ואין הדבר תלוי בו לבד אלא כל זמן שירצה הוא או היא לפרוש זה מזה פורשין.

(ט) בן נח חייב על הגזל בין שגזל עכו"ם בין שגזל ישראל ואחד הגוזל או הגונב ממון או גונב נפש או הכובש שכר שכיר וכיוצא בו אפילו פועל שאכל שלא בשעת מלאכה על הכל הוא חייב והרי הוא בכלל גזלן מה שאין כן בישראל וכן חייב על פחות משהו פרוטה ובן נח שגזל פחות משהו פרוטה ובא אחר וגזלה ממנו שניהן נהרגין עליה.

(י) וכן חייב על אבר מן החי ועל בשר מן החי בכל שהוא שלא ניתנו השיעורין אלא לישראל בלבד ומותר הוא בדם מן החי.

(יא) אחד האבר או הבשר הפורש מן הבהמה או מן החיה אבל העוף יראה לי שאין בן נח נהרג על אבר מן החי ממנו. [השגת הראב"ד - אחד האבר ואחד

הבשר כו' א"א ומן העוף]. [השגת הראב"ד - אבל העוף יראה לי וכו' א"א נ"ל שזה טעות סופר וראוי להיות אבל השרץ].

(יב) השוחט את הבהמה אפילו שחט בה שני הסימנין כל זמן שהיא מפרכסת אבר ובשר הפורשין ממנה אסורין לבני נח משום אבר מן החי.

(יג) כל שאסור על ישראל משום אבר מן החי אסור על בני נח ויש שבני נח חייבין ולא ישראל שבני נח אחד בהמה וחיה בין טמאה בין טהורה חייבין עליה משום אבר מן החי ומשום בשר מן החי ואבר ובשר הפורשין מן המפרכסת אע"פ ששחט בה ישראל שני סימנין הרי זה אסור לבני נח משום אבר מן החי.

(יד) וכיצד מצווין הן על הדינין חייבין להושיב דיינין ושופטים בכל פלך ופלך לדון בשש מצות אלו ולהזהיר את העם ובן נח שעבר על אחת משבע מצות אלו יהרג בסייף ומפני זה נתחייבו כל בעלי שכם הריגה שהרי שכם גזל והם ראו וידעו ולא דנוהו ובן נח נהרג בעד אחד ובדיין אחד בלא התראה ועל פי קרובין אבל לא בעדות אשה ולא תדון אשה להם.

הלכות מלכים פרק י

(א) בן נח ששגג באחת ממצותיו פטור מכלום חוץ מרוצח בשגגה שאם הרגו גואל הדם אינו נהרג עליו ואין לו עיר מקלט אבל בתי דיניהן אין ממיתין אותו במה דברים אמורים בשגג באחת ממצות ועבר בלא כוונה כגון שבעל אשת חבירו ודמה שהיא אשתו או פנויה אבל אם ידע שהוא אשת חבירו ולא ידע שהיא אסורה עליו אלא עלה על לבו שדבר זה מותר לו וכן אם הרג והוא לא ידע שאסור להרוג הרי זה קרוב למזיד ונהרג ולא תחשב זו להם שגגה מפני שהיה לו ללמוד ולא למד.

(ב) בן נח שאנסו אנס לעבור על אחת ממצותיו מותר לו לעבור אפילו נאנס לעבוד ע"ז עובד לפי שאינן מצווין על קדוש השם ולעולם אין עונשין מהן לא קטן ולא חרש ולא שוטה לפי שאינן בני מצות.

(ג) בן נח שנתגייר ומל וטבל ואחר כך רצה לחזור מאחרי ה' ולהיות גר תושב בלבד כשהיה מקודם אין שומעין לו אלא יהיה כישראל לכל דבר או יהרג ואם היה קטן כשהטבילוהו בית דין יכול למחות בשעה שיגדיל ויהיה גר תושב בלבד

וכיון שלא מיחה בשעתו שוב אינו מוחה אלא הרי הוא גר צדק לפיכך אם בא ישראל על קטנה שהטבילוה בית דין כסף כתובתה או קנס אונס או מפתה יהיה הכל תחת יד בית דין עד שתגדיל ולא תמחה בגירות שמא תטול ותגדיל ותמחה ונמצאת זו אוכלת בגיותה מעות שאין לה זכות בהן אלא בדיני ישראל.

(ד) בן נח שבירך את השם או שעבד ע"ז או שבא על אשת חבירו או שהרג חבירו ונתגייר פטור הרג בן ישראל או שבא על אשת ישראל ונתגייר חייב והורגין אותו על בן ישראל וחונקין אותו על אשת ישראל שבעל שהרי נשתנה דינו.

(ה) כבר ביארנו שכל מיתת בני נח בסייף אלא אם בעל אשת ישראל או נערה מאורסה יסקל ואם בעלה אחר שנכנסה לחופה קודם שתבעל יחנק.

(ו) מפי הקבלה שבני נח אסורין בהרבעת בהמה ובהרכבת אילן בלבד ואין נהרגין עליהן ועכו"ם שהכה ישראל אפילו חבל בו כל שהוא אע"פ שהוא חייב מיתה אינו נהרג.

(ז) המילה נצטוו בה אברהם וזרעו בלבד שנאמר [בר' יז ט] "אתה וזרעך אחריך" יצא זרעו של ישמעאל שנאמר [בר' כא יב] "כי ביצחק יקרא לך זרע" ויצא עשו שהרי יצחק אמר ליעקב ויתן לך את ברכת אברהם לך ולזרעך מכלל שהוא לבדו זרעו של אברהם המחזיק בדתו ובדרכו הישרה והם המחוייבין במילה.

(ח) אמרו חכמים שבני קטורה שהם זרעו של אברהם שבא אחר ישמעאל ויצחק חייבין במילה והואיל ונתערבו היום בני ישמעאל בבני קטורה יתחייבו הכל במילה בשמיני ואין נהרגין עליה.

(ט) עכו"ם שעסק בתורה חייב מיתה, לא יעסוק אלא בשבע מצות שלהן בלבד וכן עכו"ם ששבת אפילו ביום מימות החול אם עשאהו לעצמו כמו שבת חייב מיתה ואין צריך לומר אם עשה מועד לעצמו כללו של דבר אין מניחין אותן לחדש דת ולעשות מצות לעצמן מדעתן אלא או יהיה גר צדק ויקבל כל המצות או יעמוד בתורתו ולא יוסיף ולא יגרע ואם עסק בתורה או שבת או חדש דבר מכין אותו ועונשין אותו ומודיעין אותו שהוא חייב מיתה על זה אבל אינו נהרג.

(י) בן נח שרצה לעשות מצוה משאר מצות התורה כדי לקבל שכר אין מונעין אותו לעשותה כהלכתה ואם הביא עולה מקבלין ממנו נתן צדקה מקבלין ממנו ויראה לי שנותנין אותה לעניי ישראל הואיל והוא ניזון מישראל ומצוה עליהם להחיותו אבל העכו"ם שנתן צדקה מקבלין ממנו ונותנין אותה לעניי עכו"ם.

(יא) חייבין בית דין של ישראל לעושת שופטים לאלו הגרים התושבים לדון להן על פי המשפטים אלו כדי שלא ישחת העולם אם ראו בית דין שיעמידו שופטיהם מהן מעמידין ואם ראו שיעמידו להן מישראל מעמידין.

(יב) שני עכו"ם שבאו לפניך לדון בדיני ישראל ורצו שניהן לדון דין תורה דנין האחד רוצה והאחד אינו רוצה אין כופין אותו לדון אלא בדיניהן היה ישראל ועכו"ם אם יש זכות לישראל בדיניהן דנין לו בדיניהם ואומרים לו כך דיניכם ואם יש זכות לישראל בדיניו דנין לו דין תורה ואומרים לו כך דינינו ויראה לי שאין עושין כן לגר תושב אלא לעולם דנין לו בדיניהם וכן יראה לי שנוהגין עם גרי תושב בדרך ארץ וגמילות חסדים כישראל שהרי אנו מצווין להחיותן שנאמר [דב' יד כא] "לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה" וזה שאמרו חכמים אין כופלין להן שלום בעכו"ם לא בגר תושב אפילו העכו"ם צוו חכמים לבקר חוליהם ולקבור מתיהם עם מתי ישראל ולפרנס ענייהם בכלל עניי ישראל מפני דרכי שלום הרי נאמר [תה' קמה ט] "טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו" ונאמר [מש' ג יז] "דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום".